

ANGELČEK

Priloga „Vrtcu“.

Štev. 11.

Ljubljana, 1. novembra 1911.

XIX. tečaj.

Zjutraj.

15. Jutro sirot.

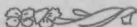
„Predolgo danes spiš, deklè,
iz cerkve, glej, že ljudstvo vrè!
Le naglo, hčerka, se napravi,
na prag cerkveni se postavi,
za milodar ročico proži,
o revi najini potoži:
Kosila bo, večerje treba,
pri hiši ni drobtine hleba!“

„Oh, sanjala sem prelepo,
nikoli, mati, še tako:
Po svetih sem hodila
nebesih, mati mila,
svetniki in krilatci mali,

oj vsi krog mene so se zbrali,
prijemali me za ročice
in božali mi glavo, lice.
Bog Oče, starček z brado sivo
smehljal se mi je ljubeznivo,
prinesel draga mi darila,
dasi ga nisem nič prosila.

A kadar tamkaj sredi gnječe
pred cerkvijo stojim proseče,
grdó me gledajo ljudje
in mimo praznih rok hite,
Pustiva, mati, to zemljo,
tam gori nama lepše bo!“

Stanko pl. Orlovič.

Dobri ljudje.

29. V Lurdu.

Pravoslavni doktor Bajenoff je iz Moskve prišel v Lurd. Presenečen je bil v mnogih ozirih. Posebej pa se je čudil, kar sam pravi: „Naj kdo reče o lurških čudežih, kar mu drago, ali so, ali niso; čudež, ki se ne da tajiti, je tukaj že to, da množice izmed vseh narodov hite sem v ta kraj, ki je bil nekaj popolnoma zapuščen. Zame pa ni nič bolj čudovitega kot ona požrtvovalna ljubezen hospitalcev, ki strežejo bolnikom, zlasti pri čudežnem kopališču (piscini). Streči nekaj ur, magari tudi en dan, to se opazuje tudi drugje; toda nesebična in neprestana postrežba, ki traja dneve, tedne in mesece, tega ne vidiš nikjer. Zame je to veliko čudo, je veliki čudež lurški.“

Res, strmenja vredna je ta junaška ljubezen, ki tako nesebično streže ljudem, ki so postrežbe najbolj potrebni, — bolnikom. Gospod ruski doktor bi bil pa moral omeniti še neki drugi čudež krščanske ljubezni. Pa menda ga ni opazil, ker gotovo ni bil še proučil vse zgodovine lurških čudežev. Meni je pa izmed vsega, kar sem čital o čudežih tega svetega kraja Marijinega — naravnost povem — še nekako najbolj v srce seglo poročilo o bolnikih, ki so vzdihovali v hudih bolečinah, pa vendar prosili Marijo: „O nebeška Kraljica, ako si namenila meni čudežno ozdravljenje, podeli ga rajši bolniku . . .“ (temu ali onemu, ki so ga določili). In res je bila večkrat uslišana taka prošnja. Plemeniti prosilci so ostali bolni, pa so se srčno veselili s srečnimi ozdravljenci, katerim so bili podarili svoje izprošeno zdravje. I, saj boljšega daru pač ne more nihče podariti svojemu bližnjiku, kakor če mu podari svoje zdravje in življenje.

Takih pretresljivo ganljivih zgledov dobrih ljudi sem čital že več. Naj omenim tu le dva; enega iz starejših in drugega iz novejših časov.

Leta 1874. je prišel iz Afrike v Lurd goreči duhovnik, Martignon (Martinjón), kanonik in bivši župnik

v Algiru, ker je bil v prsih nevarno zbolel. Trdno je upal, da ga bo Mati božja ozdravila. A čakal je tri leta zastonj. Slednjič je pa ob smrti lurškega župnika, svojega velikega prijatelja, (v septembru 1877) začel opravljati devetdnevnicu in je bil kar prepričan, da ozdravi.

Prav istega leta 1874. je pa v drugem kraju, daleč od Lurda, zbolela gospa Guerrier (Gerjé). Silno jo je bolela glava, velikokrat je omedlela, moč ji je vedno bolj pešala, in polagoma so ji najimenitnejši udje postali mrtvi. Hrbtanec je izgubil vso moč; noge je niso več nosile; oči so ji opešale. Še sedeti ni mogla na postelji, bila je kakor mrtva. Vse je poizkusila, da bi ozdravela, pa nič ni pomagalo, le še čimdalje hujše ji je bilo. Slednjič se odloči, da se popelje v Lurd, ker tam je bilo še njeno edino upanje. Po jako naporni vožnji se s svojim soprogom pripelje v Lurd 15. septembra 1877. G. župnik Martignon se je takoj seznanil s to nesrečno družino in zelo se mu je smilila trpeča gospa. Poskrbel je romarjema stanovanje in drugo, kar treba. Pa nele to, naklonil jima je dobri gospod še nekaj drugega. Približal se je ravno zadnji dan njegove devetdnevnic, dan, ki mu je imel prinesiti to, za kar je že toliko časa prosil. To pové gospodu soprogu, pa še pristavi: „Povejte svoji gospe, da bom jutri maševal zanjo in da njej podarim dobroto, ki jo morebiti misli Mati božja izkazati meni. Ako bi imel jaz jutri doseči zdravje, naj bo ona ozdravljena mesto mene...“ Gospa je ozdravela med sv. mašo, precej po sv. obhajilu. Župnik pa je ostal bolan in je umrl v majniku l. 1878.

Sličen dogodek, sicer v drugačnem smislu, vendar enako ganljiv je pa iz leta 1903. — Blizu Pariza je v Villepintu zavetišče, ki sprejema mlade deklice, ki so jetične. Mnogo je takih, pri katerih se je razvila jetika že do one tretje zadnje stopinje, od katere nihče več ne ozdravi. Seveda te usmiljenja vredne sirote posebno pridno iščejo pomoči pri mogočni Kraljici v Lurdu. Vsako leto jih tam več ozdravi. Tako, n. pr., jih je od l. 1896. do 1898. izmed 54 ozdravelo 24.

L. 1904 se je redovnica voditeljica takih za smrt odločenih bolnic oglasila v Lurdu v zdravniški pisarni. Načelnik dr. Boissarie jo nagovori: „No, sestra, koliko jih je lani ozdravelo?“

„Nobena, gospod doktor!“

„Kaj nobena, o sestra? torej nobenega ozdravljenja?“ Doktor več ne vprašuje. Nekdo se pa pozneje oglasi in reče: „Vem za razlog in povem ga javno. Gojenke so čule, da pode redovnice iz bolnišnic ter le-te izročajo svetnim osebam, zato so se bale, da ne bi tudi one izgubile svojih sestra. Zato so gojenke, ki so bile poslane v Lurd, svoje zdravje žrtvovale sreči, da bi jim še ostale sestre, ki kakor matere skrbe zanje, in skupno so molile: ‚Moj Bog, naj ne ozdravi nobena od nas, le sestre nam pusti!‘ In zares nobena ni ozdravela, sestre so pa ostale.“

30. Sv. Frančišek Saleški.

Tako prisrčno dobrih ljudi, kakor je bil genfski škof, sveti Frančišek, je bilo pa res še malo na svetu.

Ta njegova dobrohotnost se je začela razodevati že v prvi detinski dobi. Ako je videl ubožnega človeka, posebno če je zagledal male otročiče, jim je razdal, kar je imel v rokah. Če ni nič imel, se je obrnil proti pestunji in je prosil miloščine najprej z milim pogledom, potlej s solzami ter ni odnehal, dokler ni revež kaj dobil. Tako je bila njegova pestunja že privajena in primorana vselej s seboj vzeti sadja in drugih reči, kadar je kam šla z otrokom. Njegovo največje veselje je bilo, kadar je kaj prejel, da je mogel deliti miloščino. Če je le zaslišal revežev glas pred vratmi, je precej pritekkel z darom; če je bilo to ravno med kosilom, mu je nesel kar en del svojega kosila; če pa ni imel kaj dati, je prosil — prav prisrčno prosil očeta in mater, naj pomagajo ubogemu trpinu. Dobri starši nekaterikrat niso hoteli takoj dati, da bi se otrok vadił v potrpežljivosti; pa ob taki priložnosti ga je usmiljenje do ubožcev tako premagalo, da so mu stopile solze v nedolžni očesci, in se je utolažil šele tedaj, ko je bila miloščina izročena.

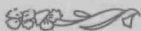
Take ljubezni pa ni imel samo do ubogih, marveč sploh do vsakega.

Njegov strežnik mu kupi nekega dne par rokavic za precej nižjo ceno, kakor je kupec začetkoma zahteval; kupec mu jih sicer dá, toda (kakor imajo prodajalci že večkrat navado) trdi, da ima izgubo pri njih. „Koliko pa morate še dobiti,“ vpraša deček, „da ne boste imeli izgube?“ — „Toliko in toliko,“ je odgovor. — „Torej náte še to,“ pristavi France ter potegne iz mošnjička toliko denarja, kolikor je še zahteval kupec.

Drugikrat je šel čez most, pred katerim je čakal delavec, ki je bil popravil tam most in je od čez gredočih zahteval nekaj malega za plačilo one poprave. France zapazi, da njegov hlapec ni nič plačal, bržkone zato, ker so bili plemenitniki prosti. „Oh, kaj neki,“ vzklikne deček, „ti ubogi ljudje delajo v potu svojega obraza, da nam postrežejo, in mi bi jim nič ne plačali? To bi ne bilo prav.“ Pri teh besedah vzame iz žepa potrební denar in ga dá delavcu s tako prijaznostjo, ki še bolj povikša ceno dobrega dejanja.

Kakor je pričel, tako je tudi nadaljeval vse svoje življenje do zadnjega zdihljeja. Krotkost in dobrotnost ga je spremljala po vseh njegovih stopinjah.

Nekoč se mu je obtožila sv. Ivana Šantalska, da je precèj ostro govorila z nekom, in sicer zato, da se zadosti pravičnosti. Svetnik ji odgovori; „Bili ste bolj pravični nego dobri; treba pa, da smo bolj dobri nego pravični.“

Možicelj.

Bližal se je god našega Stanka. Teden dni preje se je pripravljaj nanj. Ves pokoren je postal in miren in priljuden. Palca ni več vtikal v usta, umil se je vsak dan po trikrat in tudi na cesto v blato ni več silil. Jedel je vse od kraja, in če so mu mati ukazali, naj ziblje malo Tončko, je takoj ubogal in zibal je, da je

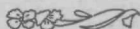
zibel kar odskakovala. In vse to samo zato, da bi se prikupil mami in dobil za god tako zaželjenega možiclja — takega, ki ga je treba samo postaviti na mizo, pa se ziblje dolgo časa kar samodsebe, kot bi bil živ. In smeje se in molí tak možicelj iz ust dolg, rdeč jezik kakor škrateljček. Pa mehek je — popolnoma drugačen kot oni konj, ki ga je lani prinesel Miklavž . . .

„Jej, jej, moj možicelj!“ je vzkliknil Stanko, ko je v jutro svojega godovnega dneva zagledal na mizi možiclja, ki se je venomer zibal.

V sami srajci je skočil k možiclju srečni Stanko, in do opoldne ga ni bilo mogoče spraviti od mize.

O ta presneti možicelj, — ki je Stanka tako zelo zmotil, da se je celo dopoldne menda prvič v življenju tako z veseljem — postil!

Gnjevoš.

Ob materinem grobu.

Mirno in tiho je bilo nad grobovi. S počasnim, skoro trudnim korakom so korakali ljudje po belih peščenih stezah in se pogovarjali s tihim zamolklim glasom ali pa molčali . . . Nekaj težkega, čudnega leže človeku na dušo, kadar hodi po kraljestvu neizprosne smrti in gleda gomile, kjer počivajo naši rajniki . . . In tudi tistikrat so začutili ljudje to skrivnostno tesnobo v svojih srcih, morda so jo začutili še bolj kot drugikrat, saj je bil dan posvečen spominu umrlih . . .

Hladen jesenski veter je zavel po vzduhu, da so se zgenile zelene, žalobne ciprese, da so zatrepetali in ugašali plamenčki belih svečic, ki so gorele na grobovih . . .

„Glejte, atek, lučke bodo ugasnile mamicí,“ je zaklical mali Stanko in stegnil svoji drobni ročici, da obvaruje svetle plamenčke pred vetrom.

„A, le pusti, Stanko! Ne bodo ugasnile,“ je dejal dedek in je pogledal svojega vnučka.

„Tako majhen še,“ je pomislil, „pa že sirota . . . O ti ubogo dete!“

In dobremu starcu se je storilo milo, da so mu zaigrale solze v starih očeh.

„Atek!“ je spet dejal čez nekaj časa Stanko in je prijel dedka za roko, „atek, povejte no, ali so res djali mojo mamico v grob?“

„Res, res, Stanko,“ je odgovoril dedek s tihim glasom, „tvojo dobro mamico so djali v grob.“

„Jej, atek! Kajne, da so bili hudi tisti možje, ki so vzeli mamico? O, ti grdi možje! . . . Vi ne veste, kako bi jaz rad videl svojo mamico. Da bi le enkrat prišli spet nazaj, pa bi jih poprosil, in bi ostali vedno pri nas. Pa bi bil zmerom pri njih in pri vas . . . Kajne, da bodo še prišli nazaj, kajne, atek?“ . . .

Nasmehljaj se je starec nedolžnim otrokovim mislim in je pobožal malčka.

„Si že priden, Stanko, da imaš rad mamico. A Bogec jih ima še rajši in zato jih je vzел k sebi v nebesa. Vidiš, gori v nebesih so zdaj tvoja mamica in prosijo Boga, da bi še ti kdaj prišel k njim. Le priden bodi, pa boš videl enkrat mamico! . . . No, ali boš zmiraj priden?“

„Bom, atek,“ veselo pritrdi Stanko, „vedno bom priden . . . Jej, to bo lepo tam v nebesih!“ . . .

In otroku je zadrhtelo srce samega veselja in hrepenenja po nebesih.

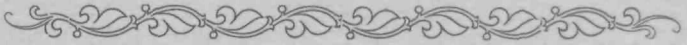
„Kajne, atek,“ je povprašal, „pa vi boste šli tudi z menoj v nebesa?“

„Bog daj!“ je dejal dedek in se zasmehljaj . . .

Zavel je veter močneje čez tužne gomile, da sta se pripognili ob mramornatem spomeniku mladi, zeleni cipresi, kakor bi hoteli zašepetati malemu Stanku mamine pozdrave . . . Ugašali so svetli plamenčki belih svečic na grobu, a Stanko jih ni videl. Sanjal je o svoji dobri mamici, sanjal o lepih nebesih . . .

Vekomir.

Bilo je ... o počitnicah!

Berač Jurček.

Ze je minulo četrto leto, odkar je izginil berač Jurček iz našega kraja. Nihče ni vedel, kam je odšel.

Peto leto v jeseni je bilo po njegovem odhodu. Pri nas smo se že spravljali spat. Povečerjali smo že bili in odmolili tudi. Mamica je bila že napravila nam posteljce, in atej je bil že zaklenil vežna vrata. Tedaj pa nekdo potrka. Vsi smo se spogledali, kakor bi vpraševali, kdo prihaja k nam tako pozno. Atej gre odklepat.

„Kdo je,“ vpraša atej, preden odklene.

„Jaz sem, berač Jurček sem,“ odgovori pozni potnik. Atej odklene.

„Dober večer, Jurček, kar v hišo pojdi, še imamo prostora zate, hvala Bogu,“ de moj atej.

„Dober večer, oče, dober večer,“ odzdravi berač Jurček.

„Mama, jaz ne grem še spat,“ rečem jaz svoji mamici.

„Jaz tudi ne,“ se oglasio kar povrsti moji bratci in sestrice.

Medtem prideta atej in berač Jurček v hišo. Zdelo se nam je, kakor bi prišlo nekaj veselega in imenitnega v našo hišo. Vsi smo imeli radi Jurčka. Saj je nam vedno kaj prinesel. Nocoj je nam dal vsakemu po eno maslenko. Kupil jih je v Ljubljani, je dejal. In kako prijazen in snažen je bil berač Jurček. Srednje velikosti, star kakih 55 let, vedno v lepi beli srajci, z malim brešnom na hrbtu, ne presuh in ne predebel, je hodil od vasi do vasi ter kratkočasil ljudi z novicami, z mičnimi pravljicami in z lepimi popevkami. Na zimo pa je vedno prišel k nam ter ostal pri nas do pomladi.

„Kod si pa hodil, Jurček, da te ni bilo tako dolgo na izpregled,“ ga vpraša moj atej tisti večer.

„Dosti sveta sem obhodil v tem času,“ odgovori Jurček. „Veste, oče Antonov, pred štirimi leti me je bilo zadolgočasil v tem kraju. In šel sem v druge kraje. Hodil sem po Primorski, Hrvaški, Ogerski in

Štajerski. In rečem vam, da mi je bil zeleni Štajer najbolj povšeči. Zato sem bil tam tudi najdelj. Svojo streho sem imel v nekem mlinu ob bistri Savinji. Mlinarju je bilo ime Jož, materi mlinarici pa Marijana. Otrok nista imela. Dober je bil mlinar in zelo prijazna mati mlinarica. Oba sta bila starejša od mene.

Ravnotako pozno kakor nocoj, jo primaham nekega večera pred oni mlin ob bistri Savinji. Vse je bilo zaprto in povsod je bila tema. Potrkam na mlinska vrata prvič, potrkam drugič, nič. Nihče mi ne pride odpirat. Mlinska kolesa so se vrtela, mlinski kameni so ropotali in stope so neutrudno pele svojo vednoenako pesem, katero je Savinja odnašala s seboj v nočno tišino.

„S trkanjem nič ne opravim,“ si mislim ter jamem udrihati s svojo potno palico po vratih. To je izdalo. Jož je odprl.

„Hvaljen bodi Jezus Kristus,“ pozdravim mlinarja.

„Amen, na veke,“ mi odgovori Jož. „Pozen si, potnik; toda le stopi pod mojo streho, da se odpočiješ in okrepčaš za nadaljno svojo pot!“

Všeč so mi bile te njegove besede, in všeč mi je bil tudi on.

„Berač sem,“ se mu predstavim, „človek sem brez doma in brez strehe.“

„Pa ostani pri meni,“ mi prigovarja mlinar. „Nič hudega ti ne bo pri meni. Jaz in moja žena Marijana sva sama v tem mlinu. Če boš mogel, mi boš kaj pomagal; če pa ne, pa tudi prav. Nihče te ne bo podil izpod strehe.“

„Pa ostanem pri vas,“ rečem jaz in odložim svojo beraško malho, palico položim v kot, sezujem si čevlje, sukajo si denem pod glavo, nekoliko povečerjam, odmolim večerno molitev ter ležem na klop pri peči. Mlinarica Marijana je že spala. Midva z Jožem pa sva še dolgo kramljala — jaz leže, on pa sede v zapečku. Povedal mi je, da je imel sina, ki je bil že goden za vojaka. Rad je imel tega edinega svojega otroka nad vse; mati mlinarica pa bi bila tudi življenje tvegala zanj.

Kakih štiristo korakov nad Joževim mlinom je mlel žito njegov prvi sosed Urban. Hudoben je bil in brezbožen ta Urban. Vse se ga je balo. Močan

po postavi in pa mlad po svojih letih se ni ustrašil nikogar. In tega se je tudi zavedal. Saj je mnogo pretepov in ubojev doživel pri vojaki, od katerih je prišel šele pred enim letom. Ljudje pripovedujejo, da ni bil v vojaški suknji niti en dan brez kazni. Nekoč je prišel baje precej vinjen v vojašnico. Ker ga je straža ustavila, ga je to tako strašno razjezilo, da je s svojim bajonetom ranil tri vojake.

Zato ni čudno, da je bil sedaj mnogo bolj divji kakor pred vojaščino.

Neko nedeljo gre mlinarjev sin France v gostilno s svojimi tovariši. Notri je bil že Urban. Ker je bil tudi hudega jezika, je nastal med fanti prepir, ki je bil vedno hujši in ostrejši. In zgodilo se je, da je bil ravno France žrtev tistega prepira. V sence mu je nekdo zagnal steklenico, in namah je bil mrtev. Nihče pa ni vedel, kdo ga je. Kakor je šla govorica, ga je najbrže Urban.

Od tistega časa se je pa Urban še bolj ogibal Joževe hiše. Pa tudi v njegovo malnico niso radi nosili mlet od onega dogodka. Le njegovi najbližji sosede so mu še dajali v mlin.

„Bog se usmili fantove duše,“ je končal tisti večer mlinar Jož.

„Bog ji daj svetli raj,“ sem zamolil, potem pa zaspal.

Tako so minevali dnevi pri mlinarju Jožu ob bistri Savinji venomer, brez kake izpremembe. Vrstili so se drug za drugim, kakor so se vrstile stope v Joževem mlinu.

Ne morem reči, da je bilo pusto pri Jožu. Ne, ravno nasprotno. On je bil dokaj šegav človek in Marijana tudi. Jaz seveda tudi nisem zadnji pri klepetanju.

Med dnevom sva midva z Jožem delala po mlinu. Jož je ostril kamene, jaz pa sem zasipal žito. Vmes pa je prišel kak paglavec z žitom ter nam vsem trem rekel, da smo kakor tri stare brezove metle. Smejali smo se, in konec je bilo paglavčevi šali. Večkrat so prišli tudi stari možje v mlin; prinesli so mehove žita, prižgali si pipe ter se pomenkovali z nama o važnejših dogodkih v tistih dneh.

Letošnje leto, dva meseca po Veliki noči je bilo, ko sem se odpravil spet nekoliko po svetu, da se ne odvadim hoditi. Jožu sem moral slovesno zatrditi, da se kmalu spet vrnem k njemu. Roko mi je dal v slovo in pa nekaj tobaka. Tudi z Marijano sem se hvaležno poslovil. Za popotnico mi je dala veliko pogačo, da ne omagam na poti. Za nameček mi je tudi obljubila, da bo molila zame vsako jutro in vsak večer.

In šel sem. Krasno in vse zlato je bilo tisto jutro. Na ovinku sem pogledal nazaj proti Joževemu mlinu. Oba, Jož in Marijana, sta stala na pragu. Na Marijaninem obrazu je blestela debela solza v jutranjem solncu. Tudi meni se je storilo inako pri srcu.

Pot me je peljala mimo Urbanovega mlina. Nekaj nevidnega me je gnalo, da sem tedaj pospešil korake. Skoraj, da sem dirjal. Bal sem se videti Urbanove oči, ki so bile potuhnjene in neprijazne. In nisem jih videl.

Blodil sem po zeleni Štajerski. Marsikatero pesmico sem zakrožil in mnogo sem se jih naučil. Marsikoga sem s šegavimi besedami potipal in nekaterim razveselil srce. Prijetno je bilo ponajvečkrat, toda tupatam tudi hudo. No, pa se je vse preneslo. Ko sem se že dokaj utrudil, se zmislim na Joža in Marijano. Moje noge so se bile že namerile proti vam, ali tedaj se spomnim svoje besede, ki sem jo dal Jožu. In napolnil sem se v Jožev mlin ob bistri Savinji.

Od Celja sem hodil še dva dni, pa se mi je za blestel beli Jožev mlin v rdečerumenih žarkih poslavljajočega se solnca.

Že sem bil prav blizu Joževega doma.

Postojim in poslušam.

„Čudno, prav čudno,“ govorim sam pred seboj, „da ni čuti vrtenja mlinskih koles in ne ropotanja mlinskih kamenov in tistih dolgočasnih stop.“

Pridem pred vrata, a so bila zaprta.

„Čudno,“ nadaljujem pogovor s samim seboj, „saj vendar ni nedelja in solnce je šlo šele za goro.“

Potrkam, drugič potrkam. — Nič. — Trkam dalje. — Zopet nič. — Nabijati jamem s palico. — Zopet nič. — Ali sta umrla Jož in Marijana? — To vendar ni mogoče! — Ali vendar. — Vse tako skrbno zaprto! —

S temi mislimi sem si nekaj časa ogledoval mlin ter iskal kako luknjo, kjer bi mogel vanj. Ali vse moje prizadevanje je bilo zastonj. Kam naj grem?!

He, k Urbanu grem, pa mi pove, kaj je pravzaprav z Jožem in Marijano, si mislim, pa jo mahnem po beli cesti, ki se je vila ob Savinji, proti mlinu.

Prišedši tja najdem samo tuje obraze.

„Prosim vas, prijazni in dobri ljudje, povejte mi, kje je Jož, kje njegova žena Marijana, in kje je prejšnji gospodar tega mlina,“ vprašam kar vse, ki so bili ravno pri večerji.

„Veste, mož, to je prav žalostna povest,“ mi odgovori najstarejši mož med tisto družino. „Veste, Joževo truplo so našli pred enim mesecem v Savinji, Marijana je pa potem čez štirinajst dni umrla od žalosti. Urban pa je z Jožem vred izginil tisti dan in tisto uro. Ponoči je bilo, ko je Marijana pogrešila svojega moža. Ravno tisto noč je pogrešal Urbanov hlapec svojega gospodarja. Ljudje pravijo, da je Urban prevrnil Joža v Savinjo. Ali govoriti se ne sme, ker ga ni nihče videl . . .“

Sesti sem moral na klop, tako me je prestrašila ta strašna novica. Izgubil sem dva človeka, ki sta me ljubila, kakor se ljubijo pravi bratje med seboj. Žal mi je bilo za Joža in Marijano, in zajokal sem naglas med ono tujo družino. Tedaj se mi je pa zdelo, kakor da sta se mi Jož in Marijana prijazno zasmehljala.

Takoj drugi dan sem se napravil proti domačim krajem, in danes se počutim zopet srečnega.“

Po teh besedah je Jurček pomolil za Joževo in Marijanino dušo. Vem pa tudi in sem popolnoma prepričan, da je zagotovo pristavil še en očenaš za nesrečnega Urbana. Potem je pa zaspal, in mi tudi.

Anton Antonov.

Vseh mrtvih dan.

Kakor da je obžarilo jesensko solnce poslednjikrat tihe, mrzle grobove; vse pokopališče je bilo oživljeno. V dolgih trumah so vreli ljudje iz vasi, z venci v rokah, in so jih polagali na domove svojih dragih umrlih . . . Migljajoče morje plamenčkov je drhtelo in trepetalo plašno kraj križev, vmes so pa belele pozne jesenske cvetke in so se kakor ozirale in pripogibale ponižno svoje glavice. Dom mrtvih je postal naenkrat razsvetljen in ozaljšan z neštevilnimi venci . . .

Ob grobovih so klečali in so molili, vzdihovali in jokali zapuščeni, osiroteli. Dolga vrsta jih je bila. Prišli so bili na pokopališče, da pomolijo za svojce, ki spe globoko pod zemljo; da ovenčajo njih grobove z zadnjimi cvetkami pozne jeseni . . . Vsi tisti so bili prišli, ki so bili sami na vsem širnem svetu, brez mile mamice in brez dobrega papana, sami kakor jadrna ptica na daljnem obzorju. In veliko je bilo takih, in so jokali in molili, v prsih pa jim je drhtelo srce in je pošiljalo prošnje k nebu . . .

Tako so prišli tudi Fini, Lili, Jelči, Malka in Ferko na smrtni dom svojih staršev. Zarjavel, železen križ je krasil ta dom, ves ubog, siromašen, zimzelen se je vzpenjal ob njem. Morda je bil hotel kedaj visoko, do vrha, a prišel ni bil nikamor: s trudnimi rokami je objemal ranjeni nogi Križanega, komaj da se je bil dvignil toliko od tal . . .

Lili je položila na zapuščeni grob venec in je nato prižgala lučke; v nemirnih plamenih je zablestelo naokrog. Tudi Malka in Fini sta položili cvetice na gomilo, tik križa, in sta zrla s plahnimi pogledi preko celega pokopališča. Jelči je klečala in je molila, Ferko pa je držal klobuk v rokah in po licih so mu polzele debele solze . . .

Vsi so vedeli, kaj jim krije gruda, kaj počiva v tem grobu; vedeli so, kaj da jim je bila mila mamica in dobri tatinek; zato si je zakrivala Fini rdeči obrazek v dlani in je jokala tiho predse, jokali sta pa tudi Lili in Malka, in tudi Jelči je jokala in Ferko, ves majhen in ubog . . .

Lili je vztrepetala naenkrat in je dregnila Malko s komolcem:

„Glej, kako smo zapuščeni... In lani! Vse je bilo lepó, nihče ni mislil kaj o smrti. Sedaj pa... sedaj... O mamica, o tatinek, dobri tatinek!“...

Malka jo je komaj slišala; glavo globokoupognjeno, je klečala ob križu in je molila. Njena bela lica so bila resna, prezgodnja bolest je ležala na njih. Vzdrabila se je in se je ozrla.

„O Lili! Saj je bila božja volja... Ozri se in poglej: nismo sami... Ah, Lili, moliva za mamico in papana, še en Očenaš, saj jutri je vseh mrtvih dan“...

O zapuščeni, o ubogi!... Jokali in molili so, solze pa so tekle in močile grob, napajale so ga z bridkostjo... Fini je imela ves obraz objokan. Tenke ročice je držala sklenjene nad prsmi in je molila. Lili je vzdrhtevala v joku in je zrla na Križanega...

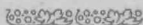
Do večera so ostali na pokopališču in niso vedeli, kedaj se je zmračilo; tako hitro je minul čas. In tedaj so vreli ljudje proti domu...

Lili, Fini, Malka, Jelči in Ferko so šli skupno po stezi, ki je držala v vas. Mrak se je večal, na nebu so zagorele zvezde; žalost v mladih srcih je ginila in rastlo je zaupanje na življenje...

„Jutri bo vseh mrtvih dan...“ Šli so tiho in nemo in so komaj vedeli, kdo da je izpregovoril te besede. Fini je držala Jelči za roko in se je bala.

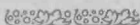
Od severa sem je pa bril oster, leden veter...

Cvetinomiški.

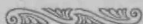
Saj sem obljubil.

Na Francoskem je šel deček k prvi sv. izpovedi. Ko je bilo vse opravljeno, ga vpraša izpovednik, bo li kmalu zopet prišel. Deček odgovori: „Ne!“ — Na vprašanje, zakaj da ne, odgovori: „Saj sem obljubil ljubemu Jezusu, da ne bom več grešil!“

Najlepša stvar.

N otroškem vrtcu je otročičem pripovedovala učiteljica vrtnarica o stvarjenju. Otroci so ji morali naštevati razne stvari, ki jih je ustvaril ljubi Bog. Končno vpraša: „Katera je pa najlepša stvar?“ ker je mislila omeniti še angele. Kar stegne štiriletna Anica roko in vzklikne: „Naša ljuba nebeška Mati!“

Listopadova pesem.

Prišla je jesen,	Prišel listopad . . .
prišla v zelen gozd,	List na drevju hira,
vanj zanesla je bridkost,	hira in umira.
oj, ta žalostna jesen!	Oj, ti tožni listopad!

Ves osivel je že dob.
Pa naj sapica zaveje,
pa bo palo listje z veje,
palo na narave grob . . .

Bogumil Gorenjko.

Naloga.

(Priobčil „Internus“.)

Izpopolnite te-le nepopolne vrstice:

Mrzel snežec nalet . . . ,
nova se začne zab
Zima zdaj nas bo loč . . . ,
v dve strani nas razpod . . . :
Hrabri se bomo sanjkali, dr ,
drugi pa gorke se peči dr

Šaljivo vprašanje.

(Priobčil „Internus“.)

Katere ceste ni treba nikoli posipati, pa je vendar zmeraj, poleti in pozimi, enako lepa?

Rešitev in imena rešilcev v prihodnji številki.